

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้ดูแลในการดูแล
การรับประทานยาของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลการรับประทานยาของผู้ป่วยโรค
หลอดเลือดสมอง

FACTORS RELATED TO CAREGIVERS' ABILITIES IN STROKE PATIENTS' MEDICATION TAKING

วิสาข์ วัชรศิริบรรลือ 5136662 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ศุภร วงศ์วาทัญญู, Ph.D. (NURSING), ลีริรัตน์ ถีลาจรัส, Ph.D.
(NURSING)

บทคัดย่อ

ปัจจัยพื้นฐานและระดับความสามารถของผู้ดูแลมีส่วนสำคัญในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มี
ภาวะพึ่งพา การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของผู้ดูแล
สัมพันธ์กับระหว่างผู้ดูแลกับผู้ป่วย การสนับสนุนของผู้ดูแลและครอบครัวที่ให้แก่ผู้ป่วย ความรู้เกี่ยวกับโรค
หลอดเลือดสมองกับความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลการรับประทานยาของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง
ผู้ดูแลหลักที่ดูแลการรับประทานยาของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้าน จำนวน 100 ราย (ได้รับการคัดเลือก
แบบเฉพาะเจาะจง) ได้รับการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง ตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน
2553 โดยยึดหลักการพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สถิติไคสแควร์และ
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยประมาณ 49 ปี จบชั้นประถมศึกษา
สถานภาพสมรสคู่ ประกอบอาชีพเกษตรกร และมีบุตรเป็นผู้ช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วย ในการวิเคราะห์สถิติ
ไคส-แควร์พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดูแลและภาวะสุขภาพไม่มีความสัมพันธ์กับ
ความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลการรับประทานยาของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ในการวิเคราะห์ด้วย
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน พบว่าความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลการรับประทานยาของผู้ป่วย
โรคหลอดเลือดสมองมีความสัมพันธ์กับสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลกับผู้ป่วยในทางบวกในระดับต่ำและ
สัมพันธ์กับการสนับสนุนของผู้ดูแลและครอบครัวที่ให้แก่ผู้ป่วยในทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลกับผู้ป่วย และการสนับสนุนของผู้ดูแลและ
ครอบครัวที่ให้แก่ผู้ป่วยเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อประโยชน์ของการดูแลผู้ป่วยให้
รับประทานยาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ผู้ดูแล / โรคหลอดเลือดสมอง / ความสามารถของผู้ดูแล / ปัจจัยพื้นฐานของผู้ดูแล / การรับประทานยา

FACTORS RELATED TO CAREGIVERS' ABILITIES IN STROKE PATIENTS' MEDICATION TAKING

WISA WATCHARASIRIBUNLUE 5136662 RAAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUPORN WONGVATUNYU, Ph.D. (NURSING), SIRIRAT LEELACHARAS, Ph.D. (NURSING)

ABSTRACT

Caregivers' basic factors and caregivers' abilities are important in taking care of chronic patients, especially stroke patients. This descriptive study was aimed at examining caregivers' basic factors; relationship of caregivers and stroke patients, caregivers and family support, caregivers' stroke knowledge, and caregivers' ability in caring for stroke patients taking medication. One hundred caregivers (a purposive sampling) were recruited from five communities in Buriram Province, Thailand between October and November, 2010. Each participant had an interview together with a structural questionnaire. The ethics for human subjects were approved and patients were informed of the confidentiality and anonymity in participation. Descriptive, Chi-square, and correlational analyses were used to analyze the data. The results showed that most participants were females with the average age of 49 years and had a primary educational level. Most patients were taken care of their children. In Chi-square, there were no relationships of caregivers' abilities with gender, educational level, income, period of taking care of the patients, and health status. In Spearman's correlation, caregivers' ability in caring for patients' medication taking was positively related to the relationship between caregivers and patients at a low level and positively related to caregivers and family support at the moderate level. The study indicated that the relationship between caregivers and patients and caregivers and family support to patients were important variables in promoting the essence of helping patients to take medications effectively.

KEY WORDS: CAREGIVERS / CEREBROVASCULAR DISEASE / CAREGIVER'S ABILITIES CAREGIVERS' BASIC FACTORS / MEDICATION TAKING

170 pages